ДО

МИНИСТЕРСТВОТО НА

ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, публикуван за обществено обсъждане

Уважаеми дами и господа,

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на ЗИД на ЗПУО, изразявам **категорично несъгласие с предлаганите изменения в § 105 и § 115**, поради следните аргументи:

§ 105 – Създаване на нов чл. 217а

Предложението лице, заемащо длъжността „директор“, временно напуснало системата поради заемане на висок държавен пост, да се връща автоматично на предишната длъжност след края на мандата, противоречи на:

- **Принципа на равнопоставен достъп до публична длъжност** – всички кандидати за длъжност „директор“ би следвало да преминават през прозрачен конкурс;
- **Идеята за деполитизация на образованието** – училището не трябва да бъде резервен план за политическа кариера;
- **Стабилността и приемствеността в ръководството на институцията** – дълги отсъствия и смяна на управлението могат да се отразят неблагоприятно на училищния климат.

§ 115 – Промени в чл. 228 (отнасящи се до оценяването на труда на учителите)

Предложените изменения, включително ежегодно оценяване и възможност за освобождаване от длъжност при най-ниска оценка, създават **непропорционален административен натиск** върху педагогическите специалисти.

Основни притеснения:

1. **Ежегодното оценяване** ще доведе до формализъм. Учителите стават **заложници на ежегоден контрол**, при това без гаранции за обективност. Няма как всяка година да има същинска и пълноценна оценка – рискуваме да стане **формалност с наказателен характер**, а не възможност за развитие.
2. **Оценяване без право да се представят документи (нова ал. 5)** лишава учителя от възможността да защити труда си, чрез доказателства – а именно документи произвел от своята дейност. Това създава предпоставки за **субективни и дори репресивни оценки, базирано на лични пристрастия или институционален натиск.**
3. **Оценката като основание за уволнение (нова ал. 9)** е крайна и без ясни механизми за гарантиране на обективност и независимост при оценяването, може да бъде използвана като **инструмент за отстраняване на неудобни кадри.** Възниква въпрос: кой ще дефинира "най-нисък резултат", кой ще контролира обективността на скалата и оценяващите? Учителят има право на възражение, но жалбата се подава **пред същата комисия**, която вече го е оценила – **липсва независим арбитър**.

Заключение

Считам, че предложенията в § 105 и § 115 не допринасят за подобряване на качеството на образованието, а напротив – създават **условия за несигурност, политически зависимости и административен произвол** в системата. Образованието има нужда от стабилност, доверие и професионализъм, а не от механизми за натиск и подчинение.

Настоявам горните текстове да бъдат **оттеглени или съществено преработени** с участието на действащи учители, синдикати и независими експерти.

С уважение,
Анатоли Андреев